

REGULILE DE PROCEDURA
ALE TRIBUNALULUI PERMANENT DE ARBITRAJ
INSTITUȚIONALIZAT

TÂRGOVIȘTE
- 2018 -

**REGULILE DE PROCEDURĂ
ALE TRIBUNALULUI PERMANENT DE ARBITRAJ
INSTITUȚIONALIZAT**

ATENȚIONARE!

Potrivit art. 14 și art. 40 din Legea nr. 8/1996 privind drepturile de autor și drepturile conexe, reproducerea operelor sau a produselor purtătoare de drepturi conexe, dacă reproducerea s-a făcut fără autorizarea sau consimțământul titularului drepturilor recunoașcute de legea menționată, constituie infracțiune și se pedepsește cu închisoare sau amendă.

Note:

1. Acest document contine informatii si date care sunt proprietatea Tribunalului Permanent de Arbitraj Instituționalizat
2. Prezentul document este destinat utilizarii exclusive pentru propriile cerinte.
3. Documentul este disponibil pentru toți arbitrii înscriși pe tabloul Tribunalului Permanent de Arbitraj Instituționalizat.
4. Este mentinut un exemplar martor tiparit, la Președintele Tribunalului Permanent de Arbitraj Instituționalizat.
5. Utilizarea integrala sau partiala a acestui document in orice alt scop sau activitate sau reproducerea partiala/ integrala in orice publicatie si prin orice procedeu (electronic, mecanic, fotocopiere, microfilmare etc) este interzisa fara acordul scris al AUTORULUI.

**REGULILE DE PROCEDURĂ ALE TRIBUNALULUI
PERMANENT DE ARBITRAJ INSTITUȚIONALIZAT**

Dispoziții generale

Art. 1.(1) Prezentele Reguli de Procedură Arbitrală (în continuare Reguli) se aplică în arbitrajul organizat de Tribunalul Permanent de Arbitraj Instituționalizat înființat pe lângă Asociația de Arbitraj Instituționalizat (prescurtat A.A.I.), în baza Hotărârii nr. 3 din 17.04.2014 a Adunării Generale a A.A.I..

(2) Activitatea de arbitraj va fi organizată de Tribunalul Permanent de Arbitraj Instituționalizat, în condițiile Regulamentului său de organizare și funcționare precum și ale prezentelor Reguli, elaborate în conformitate cu dispozițiile Codului de Procedură Civilă Cartea a IV-a, Despre arbitraj (art. 541-art. 621 din Codul de Procedură Civilă).

Art. 2. (1) Tribunalul Permanent de Arbitraj Instituționalizat organizează și administrează soluționarea, pe calea arbitrajului, a litigiilor civile, interne sau internaționale, cu condiția ca părțile să fi încheiat, în acest sens, o convenție arbitrală scrisă (clauza compromisorie sau compromis).

(2) “Litigiul civil”, în înțelesul Regulilor de față, este orice litigiu derivând dintr-un raport de drept privat. De asemenea, în înțelesul prezentelor Reguli prin “litigiu civil” se înțelege și litigiul privitor la latura civilă a cauzelor penale.

(3) Litigiul civil este intern când decurge dintr-un raport de drept privat, în care părțile implicate sunt cetățeni români și care nu conține elemente de extraneitate.

(4) Litigiul civil este internațional dacă s-a născut dintr-un raport de drept privat cu elemente de extraneitate.

Art. 3. (1) Persoanele care au capacitatea deplină de exercițiu pot conveni să soluționeze pe calea arbitrajului litigiile dintre ele, în afară de acelea care privesc starea civilă, capacitatea persoanelor, dezbaterea succesorală, relațiile de familie, precum și drepturile asupra cărora părțile nu pot să dispună.

(2) Persoanele juridice de drept public care au în obiectul lor de activitate și activități economice au facultatea de a încheia convenții arbitrale, în afară de cazul în care legea ori actul de înființare sau de organizare prevede altfel.

Art. 4. (1) Arbitrajul poate fi încredințat, prin convenție arbitrală, unuia sau mai multor arbitrii înscriși pe Tabloul Arbitrilor administrat de Tribunalul Permanent de Arbitraj Instituționalizat, desemnați, potrivit prezentelor Reguli, să judece un litigiu aflat pe rolul tribunalului și să pronunțe o hotărâre definitivă și obligatorie pentru părți. Arbitrul unic sau, după caz, totalitatea arbitrilor astfel investiți constituie, în sensul prezentelor Reguli, Tribunalul arbitral.

(2) Soluționarea litigiului revine exclusiv Tribunalului arbitral.

Art. 5. În cazul în care un litigiu a fost încredințat spre soluționare Tribunalului Permanent de Arbitraj Instituționalizat, se consideră că părțile au acceptat prezentele Reguli. Excepție de la aceste Reguli sunt situațiile în care, părțile au optat, în scris, înainte de organizarea arbitrajului pentru alte norme de procedură și acestea au fost acceptate de Tribunalul Permanent de Arbitraj Instituționalizat.

Art. 6. (1) Angajații Tribunalului Permanent de Arbitraj Instituționalizat și arbitrii înscriși pe Tabloul Arbitrilor au obligația să asigure confidențialitatea arbitrajului, neavând dreptul de a publica sau de a divulga datele de care iau cunoștință în îndeplinirea atribuțiilor ce le revin, fără a avea autorizarea scrisă a părților.

(2) Dosarul litigiului este confidențial. Nici o persoană, în afara celor implicate în desfășurarea litigiului, nu are acces la dosar fără acordul scris al părților.

Art. 7. (1) Hotărârile arbitrale pot fi publicate integral numai cu acordul părților și cu conspirarea numelui/denumirii acestora. Fără acordul părților hotărârile arbitrale pot fi publicate numai parțial, ori în rezumat sau pot fi comentate sub aspectul problemelor de drept ivite, în reviste, lucrări sau culegeri de practică arbitrală, cu condiția ca această activitate să nu prejudicieze imaginea sau interesele părților.

(2) Președintele și/sau vicepreședintele Tribunalului Permanent de Arbitraj Instituționalizat poate autoriza, de la caz la caz, cercetarea dosarelor în scopuri științifice sau documentare, după soluționarea litigiilor și numai dacă în acele dosare s-au pronunțat hotărâri arbitrale definitive.

Art. 8. (1) Părțile au îndatorirea să-și exercite drepturile procedurale cu bună-credință și potrivit scopului în vederea căruia au fost recunoscute de lege și fără a se încălca drepturile procesuale ale celeilalte părți. Ele vor coopera cu Tribunalul arbitral pentru buna desfășurare a cercetării litigiului și pentru finalizarea acestuia în termenul stabilit.

(2) Orice act de obstrucționare sau de tergiversare a soluționării litigiului constituie o încălcare a convenției arbitrale. Tribunalul arbitral va putea dispune măsurile necesare spre a preveni ori a pune capăt eventualelor obstrucționări sau tergiversări.

Art. 9. (1) Tribunalul arbitral va recomanda părților soluționarea amiabilă a litigiului prin mediere.

(2) În orice stadiu al litigiului, Tribunalul arbitral va încerca împăcarea părților, dându-le îndrumările necesare, potrivit legii.

CAPITOLUL II

Convenția arbitrală

Art. 10. (1) Convenția arbitrală se încheie în scris, sub sancțiunea nulității. Condiția formei scrise se consideră îndeplinită atunci când recurgerea la arbitraj a fost convenită prin schimb de corespondență, indiferent de forma acesteia, sau schimb de acte procedurale.

(2) În cazul în care convenția arbitrală se referă la un litigiu legat de transferul dreptului de proprietate și/sau constituirea altui drept real asupra unui bun imobil, convenția trebuie încheiată în forma autentică notarială, sub sancțiunea nulității absolute.

Art. 11. (1) Convenția arbitrală se poate încheia fie sub forma unei clauze compromisorii, înscrisă în contractul principal, ori stabilită într-o convenție separată, la care contractul principal face trimitere, fie sub forma compromisului.

(2) Existența convenției arbitrale poate rezulta și din înțelegerea scrisă a părților făcută în fața Tribunalului arbitral.

Art. 12. (1) Prin clauză compromisorie părțile convin ca litigiile ce se vor naște din contractul în care ea este inserată sau în legătură cu acesta să fie soluționate pe calea arbitrajului, arătându-se, sub sancțiunea nulității numele arbitrilor sau modalitatea de numire a acestora. În lipsa unei asemenea precizări, numirea arbitrilor se face conform prezentelor Reguli.

(2) Validitatea clauzei compromisorii este independentă de validitatea contractului în care a fost înscrisă.

(3) Dacă din clauza compromisorie nu rezultă contrariul, regula este că efectele clauzei compromisorii se întind asupra tuturor neînțelegerilor care derivă din raportul juridic sau contractul la care se referă.

Art. 13. (1) Prin compromis părțile convin ca un litigiu ivit între ele să fie soluționat pe calea arbitrajului, arătându-se, sub sancțiunea nulității, obiectul litigiului. De asemenea, compromisul va cuprinde și numele arbitrilor sau modalitatea de numire a lor. În lipsa unei asemenea mențiuni, numirea arbitrilor se face conform prezentelor Reguli.

(2) Compromisul se poate încheia chiar dacă litigiul intervenit între părți este deja pe rolul unei instanțe.

Art. 14. Convenția arbitrală poate rezulta și din introducerea de către reclamant a unei cereri de arbitrare și acceptarea de către pârât ca această cerere să fie soluționată în cadrul Tribunalului Permanent de Arbitraj Instituționalizat. Acceptarea poate fi implicită, dar neechivocă.

Art. 15. În condițiile legii sau ale convențiilor internaționale la care România este parte, statul și autoritățile publice au facultatea de a încheia convenții arbitrale în litigiile civile.

Art. 16. (1) Încheierea convenției arbitrale exclude, pentru litigiul care face obiectul ei, competența instanțelor judecătorești.

(2) Tribunalul arbitral își verifică propria competență de a soluționa litigiul și hotărăște în această privință printr-o încheiere care se poate desființa numai prin acțiunea în anulare introdusă împotriva hotărârii arbitrale.

Art. 17. (1) Președintele Tribunalului Permanent de Arbitraj Instituționalizat poate refuza organizarea unui arbitraj dacă există îndoieli sau contestații cu privire la existența convenției arbitrale sau dacă apare că aceasta este caducă sau inoperantă.

(2) În cazul în care, totuși, părțile sau una dintre ele stăruie în organizarea arbitrajului, Tribunalului Permanent de Arbitraj Instituționalizat îi va da curs, urmând ca Tribunalul arbitral investit să se pronunțe asupra existenței sau validității convenției arbitrale.

CAPITOLUL III

Arbitrii și constituirea Tribunalului arbitral.

Art. 18. (1) Poate fi arbitru în cadrul Tribunalului Permanent de Arbitraj Instituționalizat orice persoană fizică, cetățean român sau străin, care are capacitatea deplină de exercițiu, este licențiat în domeniul juridic sau în altă specialitate, se bucură de o bună reputație, este aptă din punct de vedere medical, pentru exercitarea acestei profesii și nu a fost condamnată definitiv pentru comiterea unei infracțiuni.

(2) Pentru a desfășura activități de arbitraj în cadrul Tribunalului Permanent de Arbitraj Instituționalizat, arbitrii trebuie să fie înscrși pe Tabloul Arbitrilor.

(3) Părțile sunt libere să numească arbitru orice persoană înscrisă pe Tabloul Arbitrilor administrat de Tribunalul Permanent de Arbitraj Instituționalizat.

Art. 19. (1) Arbitrul care este și avocat, nu poate arbitra un litigiu cu privire la care a desfășurat sau urmează a desfășura activități avocațiale.

(2) Dispozițiile alin. (1) se aplică, în mod corespunzător, și în cazul consilierilor juridici, mediatorilor și experților.

Art. 20. Nici una dintre părți nu are dreptul să numească un arbitru în locul celeilalte părți sau să aibă mai mulți arbitri decât cealaltă parte.

Art. 21. (1) Părțile stabilesc dacă litigiul se judecă de un arbitru unic (supraarbitru) sau de trei, ori de mai mulți arbitri, cu condiția ca numărul acestora, incluzând și supraarbitrul, să fie impar.

(2) Dacă părțile n-au stabilit numărul arbitrilor, litigiul se judecă de un tribunal format din trei arbitri, câte unul numit de fiecare dintre părți (grupare de părți), iar al treilea, supraarbitru, va fi desemnat de cei doi arbitri sau de președintele/vicepreședintele Tribunalului Permanent de Arbitraj Instituționalizat.

(3) Dacă există mai mulți reclamanți sau mai mulți pârâți, părțile care au interese comune pot numi un singur arbitru.

Art. 22. Dacă părțile sau una dintre părți nu și-a desemnat arbitrul, nominalizarea acestuia se va face de președintele/vicepreședintele Tribunalului Permanent de Arbitraj Instituționalizat.

Art. 23. Arbitrii sunt independenți și imparțiali în îndeplinirea atribuțiilor ce le revin. Ei nu sunt reprezentanții părților.

Art. 24. Arbitrii sunt numiți, revocați sau înlocuiți conform convenției arbitrale, iar în lipsa unor asemenea dispoziții, potrivit prezentelor Reguli.

Art. 25. Când arbitrul unic sau, după caz, arbitrii nu au fost numiți prin convenția arbitrală, nici nu s-a prevăzut modalitatea lor de numire, constituirea Tribunalului arbitral se face după cum urmează :

a) reclamantul va numi un arbitru sau va propune ca litigiul să fie soluționat de un arbitru unic, arătând numele acestuia, prin cererea de arbitrare sau printr-o înștiințare separată adresată Tribunalului Permanent de Arbitraj Instituționalizat;

b) pârâtul va numi un arbitru arătând numele acestuia sau, după caz, va răspunde la propunerea reclamantului privind soluționarea litigiului de un arbitru unic, precum și la persoana acestuia, prin înștiințare separată adresată Tribunalului Permanent de Arbitraj Instituționalizat, în termen de cel mult 15 de zile calendaristice de la primirea cererii de arbitrare.

Art. 26. Acceptarea însărcinării de arbitru trebuie să fie făcută în scris și comunicată părților, prin grija secretariatului Tribunalului Permanent de Arbitraj Instituționalizat, în termen de 5 zile de la data primirii propunerii de numire.

Art. 27. (1) Numirea supraarbitrului se va efectua în termen de 5 zile calendaristice de la data acceptării de către arbitrii a propunerilor de numire. Supraarbitrul va fi numit de către arbitri desemnați de părți sau de președintele/vicepreședintele Tribunalului de Arbitraj Instituționalizat Dâmbovița.

(2) Supraarbitrul se va conforma prevederilor art. 26 din prezentele Reguli.

Art. 28. Arbitrii Tribunalului Permanent de Arbitraj Instituționalizat vor semna un angajament prin care, confirmând că au acceptat numirea, se obligă să îndeplinească misiunea de arbitru cu nepărtinire și cu respectarea strictă a Regulilor de față sau a convenției arbitrale semnate de părți.

Art. 29. (1) În cazul în care președintele/vicepreședintele Tribunalului Permanent de Arbitraj Instituționalizat, va constata existența unor relații, conflicte de interese, fapte și împrejurări care pot pune la îndoială imparțialitatea sau independența unui arbitru va proceda la înlocuirea acestuia și va solicita părții care l-a desemnat să numească un alt arbitru.

(2) În cazul în care partea nu numește un alt arbitru în termen de 15 de zile calendaristice, președintele/vicepreședintele Tribunalului Permanent de Arbitraj Instituționalizat va desemna un arbitru de pe Tabloul Arbitrilor.

Art. 30. (1) În cazul în care arbitrul are sau a avut vreo relație cu părțile, precum și dacă există sau au existat conflicte de interese și orice alte fapte sau împrejurări de natură să pună la îndoială independența și imparțialitatea sa, acordul arbitrului va cuprinde și declarația sa scrisă în care va arăta, sub semnătură existența acestor împrejurări.

(2) Dacă asemenea relații, conflicte de interese, fapte și împrejurări survin în cursul litigiului, arbitrul le va declara de îndată.

(3) Declarația inițială, precum și declarațiile ulterioare se depun la dosarul litigiului pentru ca părțile să ia cunoștință de conținutul lor.

Art. 31. (1) Dacă părțile nu au numit arbitrii sau dacă există neînțelegere între părți cu privire la numirea arbitrului unic sau dacă arbitrii nu cad de acord asupra persoanei supraarbitrului, președintele/vicepreședintele Tribunalului Permanent de Arbitraj Instituționalizat, după expirarea termenelor prevăzute de prezentele Reguli, va desemna arbitrii, arbitrul unic sau, după caz, supraarbitrul.

(2) Desemnarea se face în termen de 5 zile calendaristice de la data sesizării președintelui/vicepreședintelui Tribunalului Permanent de Arbitraj Instituționalizat, dintre arbitrii înscriși pe Tabloul Arbitrilor.

Art. 32. Desemnările făcute de către părți sau arbitri, după caz, după expirarea termenelor de numire a arbitrilor prevăzute mai sus, sunt caduce.

Art. 33. (1) Arbitrul poate fi recuzat pentru cauze care pun la îndoială independența și imparțialitatea sa. Cauzele de recuzare sunt cele prevăzute de lege pentru recuzarea judecătorilor. Poate constitui o cauză de recuzare și neîndeplinirea condițiilor de calificare sau a altor condiții privitoare la arbitri, prevăzute în convenția arbitrală.

(2) O parte nu poate recuza arbitrul pe care 1- a numit decât pentru cauze survenite sau despre care a luat cunoștință după numire.

Art. 34. (1) Arbitrul care știe că în privința sa există o cauză de recuzare este obligat să înștiințeze părțile și ceilalți arbitri mai înainte de a fi acceptat însărcinarea, iar dacă asemenea cauze survin după acceptare, de îndată ce le-a cunoscut.

(2) Arbitrul în cauză nu poate participa la judecarea litigiului decât dacă părțile, înștiințate potrivit alineatului precedent, comunică în scris că înțeleg să nu ceară recuzarea. Chiar în acest caz, acesta are dreptul să se abțină de la judecarea litigiului.

Art. 35. (1) Recuzarea trebuie să fie cerută, sub sancțiunea decăderii, în termen de 10 zile de la data când partea a luat cunoștință de numirea arbitrului sau, după caz, de la survenirea cauzei de recuzare.

(2) Cererea de recuzare se soluționează de către președintele/vicepreședintele Tribunalului Permanent de Arbitraj Instituționalizat, cu citarea părților și a arbitrului recuzat, în termen de 10 zile de la sesizare. Încheierea nu este supusă căilor de atac.

Art. 36. (1) În caz de vacantare pentru orice cauză (recuzare, revocare, abținere, renunțare, deces) se va proceda la înlocuirea arbitrului de către partea care 1-a numit, în termen de 10 zile calendaristice de când a luat cunoștință de survenirea unei asemenea împrejurări.

(2) Dacă partea nu numește un arbitru, președintele/vicepreședintele Tribunalului Permanent de Arbitraj Instituționalizat desemnează în termen de 5 zile calendaristice noul arbitru. Dispozițiile de față se aplică în mod corespunzător și în ceea ce privește supraarbitrul.

(3) În cazul în care, la un termen de înfățișare intermediar, un arbitru nu poate fi prezent, acesta va fi înlocuit de un alt arbitru de pe Tabloul Arbitrilor, desemnat de președintele/vicepreședintele Tribunalului Permanent de Arbitraj Instituționalizat. În acest caz, la termenul respectiv nu se vor lua decât măsuri premergătoare, cu excepția acordului expres al tuturor părților.

(4) În cazul în care un arbitru lipsește nejustificat la două termene de înfățișare, acesta va fi înlocuit la cererea oricăreia dintre părți, iar dacă partea nu va alege un nou arbitru, acesta va fi desemnat de președintele/vicepreședintele Tribunalului Permanent de Arbitraj Instituționalizat.

Art. 37. (1) Arbitrii sunt răspunzători de daune în condițiile legii, dacă:
a) după acceptare, renunță în mod nejustificat la însărcinarea de arbitru;
b) fără motiv justificat, nu participă la judecarea litigiului sau săvârșește alte fapte de natură să întârzie nejustificat soluționarea acestuia, ori nu pronunță hotărârea în termenul stabilit de convenția arbitrală sau de prezentele Reguli;

c) nu respectă caracterul confidențial al arbitrajului publicând sau divulgând date de care iau cunoștință în calitate de arbitri, fără a avea autorizația părților;

d) încalcă în mod flagrant îndatoririle ce le revin.

(2) Săvârșirea vreuneia dintre faptele prevăzute în alineatul precedent atrage, în raport cu gravitatea faptei, revocarea arbitrului dintr-un anumit litigiu sau radierea lui de pe Tabloul Arbitrilor. Revocarea și/sau radierea arbitrului se decide de către conducerea Tribunalului Permanent de Arbitraj Instituționalizat.

Art. 38. Tribunalul arbitral se consideră constituit la data acceptării însărcinării de arbitru unic ori, după caz, a acceptării misiunii de către supraarbitru.

Art. 39. (1) Din momentul constituirii, Tribunalul arbitral este învestit cu judecarea cererii de arbitraj și a celorlalte cereri privind procedura arbitrală, cu excepția cererilor care, prin dispoziții imperative ale legii, sunt de competența instanțelor judecătorești.

(2) Comunicarea de cereri, acte, informații în legătură cu litigiul se face prin secretariatul Tribunalului Permanent de Arbitraj Instituționalizat, arbitrii neavând legătură directă cu părțile.

(3) Derogarea de la această regulă se poate face prin convenția părților cu aprobarea președintelui/vicepreședintelui Tribunalului Permanent de Arbitraj Instituționalizat.

CAPITOLUL IV

Termenul, locul și limba în care se va desfășura arbitrajul

Art. 40. (1) Dacă părțile nu au convenit altfel, Tribunalul arbitral trebuie să pronunțe hotărârea în termen de șase luni de la data primirii cererii de arbitraj.

(2) Termenul se poate prelungi cu cel mult trei luni în cazuri temeinic motivate, cu aprobarea președintelui/vicepreședintelui Tribunalului Permanent de Arbitraj Instituționalizat. De asemenea, termenul se poate prelungi și în cazul încetării personalității juridice sau în cazul decesului uneia dintre părți.

(3) Trecerea termenelor prevăzute de prezentul articol nu poate să constituie un motiv de caducitate a arbitrajului, în afară de cazul când una dintre părți a notificat celelalte părți și Tribunalului arbitral, până la prima zi de înfățișare, că înțelege să invoce caducitatea.

Art. 41. Locul desfășurării arbitrajului este la sediul Tribunalului Permanent de Arbitraj Instituționalizat. Părțile, cu acordul președintelui/vicepreședintelui Tribunalului Permanent de Arbitraj Instituționalizat, pot conveni însă un alt loc.

Art. 42. (1) Dezbaterea litigiului în fața Tribunalului de arbitraj se va face în limba română. Pe cale de excepție, cu aprobarea conducerii Tribunalului Permanent de Arbitraj Instituționalizat, și dacă această situație este prevăzută în convenția arbitrală, dezbaterea litigiului se poate face și în altă limbă.

(2) Dacă o parte nu cunoaște limba în care se desfășoară dezbaterea, la cererea acesteia și pe cheltuiala sa, Tribunalul arbitral îi asigură serviciile unui traducător. Părțile pot să participe la dezbateri cu traducătorii lor.

CAPITOLUL V

Sesizarea Tribunalului Permanent de Arbitraj Instituționalizat. Cererea de arbitraj, întâmpinarea și cererea reconvențională. Comunicarea actelor.

Art. 43. Înainte de sesizarea Tribunalului Permanent de Arbitraj Instituționalizat, partea interesată poate cere secretariatului acestuia informațiile necesare privind procedura arbitrală, Tabloul Arbitrilor și Lista privind taxele arbitrale.

Art. 44. Tribunalul Permanent de Arbitraj Instituționalizat este sesizat de reclamant printr-o cerere scrisă, care va cuprinde :

a) numele și prenumele, domiciliul sau reședința părților ori, pentru persoanele juridice, denumirea și sediul lor. De asemenea, cererea va cuprinde codul numeric personal sau, după caz, codul unic de înregistrare sau codul de identificare fiscală, numărul de înmatriculare în Registrul comerțului ori de înscriere în registrul persoanelor juridice și contul bancar al reclamantului, precum și ale pârâtului, dacă sunt cunoscute de către reclamant. Dacă reclamantul locuiește în străinătate va arata și domiciliul ales în România, unde urmează să i se facă toate comunicările privind procesul;

b) numele și calitatea celui care reprezintă partea în litigiu, când este cazul anexându-se dovada calității;

c) menționarea convenției arbitrale, anexându-se copie de pe contractul în care este inserată, iar dacă a fost consemnată într-un înscris separat ori s-a încheiat un compromis, copie de pe acesta;

d) obiectul și valoarea cererii, precum și calculul prin care s-a ajuns la determinarea acestei valori;

e) motivele de fapt și de drept, precum și probele pe care se întemeiază cererea. Când se solicită proba cu martori, se vor arăta numele și domiciliul acestora;

f) numele arbitrilor numit sau al arbitrilor unic propus;

g) dovada plății taxei arbitrale;

h) semnătura părții.

Art. 45. (1) Cererea se adresează Tribunalului Permanent de Arbitraj Instituționalizat și se depune împreună cu actele însoțitoare la secretariatul acestuia.

(2) Cererea se depune în atâtea exemplare câți pârâți sunt, precum și un exemplar pentru Tribunalul Permanent de Arbitraj Instituționalizat.

(3) Înscrierile se depun în original sau în copie certificată de parte.

Art. 46. (1) Dacă cererea de arbitrare sau înscrierile sunt formulate într-o limbă străină, ele vor fi traduse, prin grija părților, în limba română de către un traducător autorizat.

(2) Dacă prin convenție arbitrală s-a convenit dezbateră litigiului în altă limbă decât limba română, atât cererea cât și celelalte înscrieri vor fi traduse în limba respectivă.

(3) Părțile pot solicita ca traducerea să fie efectuată prin grija secretariatului Tribunalului Permanent de Arbitraj Instituționalizat, cheltuielile fiind suportate de părți.

Art. 47. Data introducerii cererii de arbitrare se consideră ziua înregistrării acesteia la secretariatul Tribunalului Permanent de Arbitraj Instituționalizat, iar în cazul expedierii ei prin poștă, data prevăzută în ștampila oficiului poștal de expediere.

Art. 48. (1) În cazul în care cererea nu cuprinde toate mențiunile și cerințele prevăzute la art. 44, secretariatul Tribunalului Permanent de Arbitraj Instituționalizat va înștiința, de îndată, pe reclamant să le completeze în mod corespunzător, într-un termen care nu va depăși 10 zile calendaristice, de la data primirii înștiințării.

(2) Dacă reclamantul nu a arătat în acțiune numele arbitrului, el îl va numi în termenul prevăzut la alin. (1). În caz de neconformare, devin aplicabile, în mod corespunzător, prevederile art. 22 și art. 26 din prezentele Reguli.

(3) Secretariatul va verifica, de asemenea, plata taxei arbitrale, iar dacă aceasta nu a fost plătită conform Listei privind taxele arbitrale, va comunica reclamantului cuantumul și modalitatea de plată a taxei cuvenite.

(4) Dacă dovada plății taxei arbitrale nu se face în condițiile comunicate de secretariat, cererea de arbitrare se anulează.

Art. 49. Cererea de arbitrare va fi comunicată pârâtului, împreună cu actele însoțitoare, de către secretariatul Tribunalului Permanent de Arbitraj Instituționalizat.

Art. 50. (1) În termen de 20 de zile de la primirea copiei de pe cererea de arbitrare, pârâtul va formula întâmpinare cuprinzând excepțiile privind cererea reclamantului, răspunsul în fapt și în drept la această cerere, probele propuse,

precum și celelalte mențiuni prevăzute la art. 44 din prezentele Reguli pentru cererea de arbitraj.

(2) Excepțiile și alte mijloace de apărare, care nu au fost arătate prin întâmpinare, trebuie invocate, sub sancțiunea decăderii, cel mai târziu la primul termen de judecată la care partea a fost legal citată.

(3) Dacă Tribunalul arbitral consideră că nedepunerea întâmpinării justifică amânarea soluționării litigiului, pârâtul va putea fi obligat la plata cheltuielilor de arbitraj cauzate prin amânare.

(4) Întâmpinarea, inclusiv actele însoțitoare, se depun în atâtea exemplare câte părți sunt implicate în litigiu, plus un exemplar pentru Tribunalul arbitral.

(5) Dispozițiile art. 49 din Regulile de față se aplică în mod corespunzător.

Art. 51. În cazul în care comunicarea către pârât a cererii de arbitraj nu se poate realiza din motive imputabile acestuia, procedura de citare se consideră a fi îndeplinită în condițiile reglementate de Codul de Procedură civilă, vizând instituția citării.

Art. 52. După constituirea Tribunalului arbitral, secretariatul Tribunalului Permanent de Arbitraj Instituționalizat transmite, de îndată, Tribunalului arbitral dosarul, făcând mențiune scrisă, despre acest fapt, în Registrul de evidență a dosarelor, cu precizarea datei transmiterii.

Art. 53. (1) Dacă pârâtul are pretenții împotriva reclamantului derivând din același raport juridic, el poate face cerere reconvențională.

(2) Cererea reconvențională va fi introdusă în cadrul termenului pentru depunerea întâmpinării sau cel mai târziu până la prima zi de înfățișare și trebuie să îndeplinească aceleași condiții ca și cererea principală. Ea se soluționează o dată cu cererea principală.

Art. 54. (1) Comunicarea înscrisurilor litigiului, a citațiilor, a hotărârilor arbitrale și încheierilor de ședință se face prin scrisoare cu confirmare de primire.

(2) Înștiințarea părților cu privire la alte măsuri luate de către Tribunalul arbitral poate fi făcută prin orice mijloc care asigură transmiterea conținutului actului și confirmarea primirii acestuia.

(3) În cazul comunicărilor telefonice, asistentul arbitral sau persoana care a efectuat comunicarea va întocmi o notă telefonică în care va preciza: numărul dosarului, data și ora convorbirii, numărul postului telefonic apelat, conținutul pe scurt al convorbirii.

(4) Înscrisurile pot fi înmânate personal părții, sub semnătură.

(5) Înscrisurile comunicate părților se consideră înmânate și în cazul în care destinatarul a refuzat primirea sau nu s-a prezentat la oficiul poștal pentru a le ridica, dacă există dovada avizării sale.

(6) Dovezile de comunicare se depun la dosar.

Art. 55. (1) Comunicările se fac, după caz, la adresa indicată de parte în cererea de arbitrare sau întâmpinare ori în contractul și corespondența dintre părți.

(2) Orice schimbare de adresă nu va fi luată în considerare dacă nu a fost adusă la cunoștință, în scris, celeilalte părți și Tribunalului Permanent de Arbitraj Instituționalizat.

CAPITOLUL VI

Judecata

Art. 56. (1) Judecata în cazul litigiilor deduse Tribunalului Permanent de Arbitraj Instituționalizat se desfășoară potrivit prezentelor Reguli, cu excepția situațiilor în care părțile prin convenție arbitrală au prevăzut altfel.

(2) Cu toate acestea principiile fundamentale ale procesului civil prevăzute la art. 5 alin. (2), art. 8-10, art. 12-16, art. 19-21, art. 22 alin. (1), (2), (4), (5) și (6) și la art. 23 din Codul de procedură civilă sunt aplicabile în mod corespunzător.

Art. 57. (1) După expirarea termenului pentru depunerea întâmpinării, Tribunalul arbitral fixează termen de dezbatere a litigiului și dispune citarea părților.

(2) Tribunalul arbitral, în situații justificate, poate comunica termenul de dezbatere a litigiului odată cu cererea de arbitrare și înscrisurile anexate la aceasta.

Art. 58. (1) La primul termen de judecată cu procedura legal îndeplinită, Tribunalul arbitral își verifică propria competență de a soluționa litigiul.

(2) Dacă Tribunalul arbitral hotărăște că este competent, consemnează acest lucru într-o încheiere, care se poate desființa numai prin acțiune în anulare introdusă împotriva hotărârii arbitrale, în condițiile art. 608 Cod procedură civilă.

(3) Dacă Tribunalul arbitral hotărăște că nu este competent să soluționeze litigiul cu care a fost sesizat, își declină competența printr-o hotărâre, împotriva căreia se poate formula acțiune în anulare, conform art. 608 Cod procedură civilă.

Art. 59. Între data primirii citației și termenul de dezbatere trebuie să existe un interval de cel puțin 10 zile.

Art. 60. (1) Părțile pot participa la dezbaterea litigiului personal sau prin reprezentanți și pot fi asistate de avocați sau consilieri juridici.

(2) Cu acordul părților și cu încuviințarea Tribunalului, la ședințele de dezbatere a litigiului pot participa și alte persoane.

Art. 61. (1) Neprezentarea părții legal citate nu împiedică dezbateră litigiului, cu excepția situațiilor în care partea lipsă va solicita, în scris amânarea litigiului pentru motive temeinice.

(2) Aprecierea temeiniciei motivelor absenței uneia dintre părți, precum și a motivelor pentru care absența justifică amânarea dezbaterii este de competența exclusivă a Tribunalului arbitral, hotărârea acestuia nefiind supusă niciunei căi de atac.

(3) Partea care a fost prezentă sau reprezentată la un termen nu va fi citată în tot cursul arbitrajului, fiind presupusă cunoașterea termenelor următoare.

(4) Când procedura de citare este legal îndeplinită, judecata, chiar și asupra fondului, poate continua în ziua următoare sau la termene scurte, succesive, date în cunoștință părților.

Art. 62. Oricare dintre părți poate cere, în scris, ca soluționarea litigiului să se facă în lipsa sa, pe baza actelor de la dosar.

(2) Cererea de judecare în lipsă poate fi depusă personal sau prin mandatar la sediul Tribunalului Permanent de Arbitraj Instituționalizat care judecă dosarul cauzei sau poate fi transmisă prin scrisoare cu confirmare de primire, e-mail, telefon sau prin orice mijloc care poate să asigure transmiterea conținutului actului și confirmarea primirii acestuia.

(3) În situația în care comunicarea s-a efectuat telefonic arbitrul/asistentul arbitral sau angajatul Tribunalului Permanent de Arbitraj Instituționalizat care a primit mesajul va întocmi o notă telefonică. Aceasta trebuie să îndeplinească cerințele art. 54 alin 3 din prezentele Reguli.

Art. 63. (1) Dacă niciuna dintre părți nu se înfățișează la termen, litigiul se va suspenda, cu excepția cazului când una dintre părți a solicitat judecarea în lipsă sau când a formulat în scris o cerere de amânare.

(2) Repunerea pe rol se va face la cererea oricăreia dintre părți, după achitarea a jumătate din taxa de arbitrare stabilită în caz.

Art. 64.(1) Înaintea sau în cursul arbitrajului, oricare dintre părți poate cere Tribunalului pe raza caruia se judeca litigiul să încuviințeze măsuri asigurătorii și măsuri vremelnice cu privire la obiectul litigiului sau să constate anumite împrejurări de fapt.

(2) La această cerere se vor anexa, în copie, cererea de arbitrare și convenția arbitrală.

(3) Încuviințarea acestor măsuri va fi adusă la cunoștința Tribunalului arbitral de către partea care le-a cerut.

(4) În cursul arbitrajului, măsurile asigurătorii și măsurile vremelnice, precum și constatarea anumitor împrejurări de fapt pot fi încuviințate și de Tribunalul arbitral. În caz de împotrivire, executarea acestor măsuri se solicită

instanței judecătorești competente, respectiv Tribunalului pe raza căruia se judecă litigiul.

Art. 65. (1) Fiecare dintre părți are sarcina să dovedească faptele pe care își întemeiază în litigiu pretenția sau apărarea.

(2) În vederea soluționării litigiului, Tribunalul arbitral poate cere părților explicații scrise cu privire la obiectul cererii și faptele litigiului și poate dispune administrarea oricărei probe prevăzute de lege.

Art. 66. (1) Probele se propun, sub sancțiunea decăderii, de către reclamant prin cererea de arbitrare, iar de către pârât prin întâmpinare.

(2) Dovezile care nu au fost cerute prin cererea de arbitrare sau prin întâmpinare nu mai pot fi invocate în cursul arbitrajului cu excepția următoarelor situații:

- a) necesitatea probei rezultă din modificarea cererii;
- b) nevoia administrării probei rezultă din cercetarea arbitrală și partea nu o putea prevedea;
- c) partea învederează Tribunalul arbitral că din motive temeinic justificate, nu a putut propune în termen probele cerute;
- d) administrarea probei nu duce la amânarea judecății;
- e) există acordul expres al tuturor părților.

(3) În cazul prevăzut de alin. (2) partea adversă are dreptul la proba contrară numai asupra aceluiași aspect pentru care s-a încuviințat proba invocată.

Art. 67. (1) Administrarea probelor se efectuează în ședința Tribunalului arbitral. Pe cale de excepție administrarea probelor se poate face în altă locație, în prezența supraarbitrului sau a unui arbitru din cadrul completului Tribunalului arbitral.

(2) Dacă una din părți deține un mijloc de probă, Tribunalul arbitral poate să dispună înfățișarea acestuia.

Art. 68. (1) Ascultarea martorilor și experților se face fără prestare de jurământ.

(2) Audierea martorilor sau experților poate fi făcută, la cererea acestora, în alte locații decât la sediile Tribunalului Permanent de Arbitraj Instituționalizat.

(3) Tribunalul arbitral poate să le ceară să răspundă în scris întrebărilor puse, acordând un termen în acest sens.

(4) Tribunalul arbitral nu poate să recurgă la mijloace de constrângere și nici să aplice sancțiuni martorilor sau experților. Pentru luarea acestor măsuri, părțile se pot adresa tribunalului în circumscripția căruia are loc arbitrajul.

Art. 69. (1) Tribunalul arbitral poate solicita informații scrise autorităților publice în legătură cu actele și acțiunile acestora care sunt necesare pentru soluționarea cauzei.

(2) Dacă autoritatea publică refuză transmiterea acestora, părțile sau arbitrii pot sesiza tribunalul în circumscripția căruia se desfășoară arbitrajul, care va lua măsuri pentru comunicarea de către instituția în cauză a datelor și informațiilor solicitate.

(3) Tribunalul arbitral nu poate solicita autorităților și instituțiilor publice date și informații care se referă la apărarea națională, siguranța publică sau relațiile diplomatice ale statului român.

Art. 70. Aprecierea probelor se face de arbitri potrivit intimei lor convingeri.

Art. 71. (1) Orice excepție privind existența sau validitatea convenției arbitrale, constituirea Tribunalului arbitral, precum și orice altă excepție trebuie invocată, sub sancțiunea decăderii, prin întâmpinare sau cel târziu până la primul termen de judecată la care partea a fost legal citată.

(2) Excepțiile de ordine publică pot fi invocate oricând în cursul litigiului arbitral.

(3) Neregularitatea actelor de procedură se acoperă dacă nu a fost invocată de către cel interesat la termenul la care s-a produs ori, dacă a lipsit la acel termen, la primul termen la care a fost prezent ori legal citat după producerea neregularității și înainte de a se pune concluziile de fond.

(4) Nimeni nu poate invoca neregularitatea pricinuită prin propriul său fapt.

Art. 72. (1) Excepția de neconstituționalitate poate fi invocată la cererea oricăreia dintre părți sau, din oficiu, de către Tribunalul arbitral, în condițiile legii privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale.

(2) Sesizarea Curții Constituționale se dispune de Tribunalul arbitral în fața căruia s-a invocat excepția de neconstituționalitate, printr-o încheiere care va cuprinde punctele de vedere ale părților, opinia Tribunalului arbitral asupra excepției și va fi însoțită de dovezile depuse de părți. Dacă excepția a fost invocată din oficiu, încheierea trebuie motivată.

(3) Dacă excepția este inadmisibilă, fiind contrară dispozițiilor legii de organizare și funcționare a Curții Constituționale, Tribunalul arbitral o va respinge printr-o încheiere motivată, fără a mai sesiza Curtea Constituțională.

Art. 73.(1) Dezbaterile arbitrale vor fi consemnate într-o încheiere de ședință.

(2) Orice dispoziție a Tribunalului arbitral va fi consemnată în încheiere și va fi motivată.

(3) Încheierea de ședință va cuprinde următoarele mențiuni:

a) componența nominală a Tribunalului arbitral, locul și data pronunțării hotărârii;

b) numele și prenumele părților, domiciliul ori reședința lor sau, după caz, denumirea și sediul, numele și prenumele reprezentanților părților, precum și ale celorlalte persoane care au participat la dezbaterile litigiului;

c) o scurta descriere a desfășurării ședinței;

d) cererile și susținerile părților;

e) motivele pe care se sprijină măsurile dispuse; dispozitivul;

f) semnăturile arbitrilor și semnătura asistentului arbitral.

(4) În situația în care un arbitru a avut o altă poziție decât cea a majorității arbitrilor cu privire la o cerere sau un alt fapt cu relevanță în dezlegarea litigiului se vor face mențiuni cu privire la acest lucru.

(5) Părțile au dreptul să ia cunoștință de conținutul încheierilor și de actele dosarului.

(6) La cerere, părțile pot primi copii de pe încheierea de ședință.

Art. 74. (1) Erorile sau omisiunile cu privire la numele, calitatea sau susținerile părților sau cele de calcul, precum și orice alte erori materiale cuprinse în încheieri pot fi îndreptate din oficiu ori la cerere.

(2) Tribunalul arbitral se pronunță prin încheiere dată în camera de consiliu. Părțile vor fi citate numai dacă Tribunalul arbitral va considera că este necesar ca ele să dea anumite lămuriri.

Art. 75. (1) Pot fi atacate separate, cu acțiune în anulare, încheierile Tribunalului arbitral prin care s-au luat următoarele măsuri:

a) a fost suspendat cursul arbitrajului, în condițiile art. 412-413 Cod procedură civilă;

b) au fost luate măsuri asiguratorii sau provizorii, potrivit prezentelor Reguli de procedură;

c) a fost respinsă ca inadmisibilă cererea Curții Constituționale privind constituționalitatea unei dispoziții legale;

d) lipsa condițiilor prevăzute de lege pentru luarea măsurilor dispuse prin încheiere.

(2) Acțiunea în anulare poate fi introdusă în termen de 5 zile de la comunicarea încheierii, cu excepția cazului prevăzut la alin. (1) lit.a, când poate fi formulată pe toată durata suspendării.

(3) În cazul prevăzut la alin. (1) lit. b) și c) acțiunea în anulare nu suspendă cursul arbitrajului.

(4) Acțiunea în anulare va fi judecată de Curtea de apel pe raza căreia are loc arbitrajul. Soluționând acțiunea în anulare, Curtea de apel poate, după caz să mențină, să modifice sau să desființeze măsurile dispuse de Tribunalul arbitral prin încheierea atacată. Hotărârea Curții de apel este definitivă.

CAPITOLUL VII

Cheltuielile arbitrale

Art. 76. (1) Cheltuielile arbitrale cuprind: taxa de înregistrare dosar, taxa arbitrală, cheltuielile de administrare a probelor, de traducere a actelor și a dezbaterilor, onorariile avocaților, experților și consilierilor, cheltuielile de deplasare a părților, arbitrilor, martorilor, experților și consilierilor și alte cheltuieli necesare arbitrării litigiului.

(2) Taxa de înregistrare dosar și taxa arbitrală remunerează serviciile prestate de Tribunalului Permanent de Arbitraj Instituționalizat în organizarea și desfășurarea arbitrajului.

Art. 77. (1) Dovada plății taxei arbitrale se depune odată cu cererea de arbitraj.

(2) În situația în care dovada plății taxei arbitrale nu a fost depusă sau taxa achitată a fost insuficientă, Tribunalul arbitral va pune în vedere reclamantului să achite suma datorată și termenul până la care trebuie îndeplinită această obligație.

(3) Netimbrarea cererii sau timbrarea insuficientă atrage anularea cererii de arbitraj. Taxa achitată până la acel moment nu se restituie.

(4) Titularul cererii poate contesta modalitatea de stabilire a taxei de arbitrare la președintele/vicepreședintele Tribunalului Permanent de Arbitraj Instituționalizat, solicitând reanalizarea acesteia. Hotărârea pronunțată este definitivă și obligatorie și se va comunica în 15 zile calendaristice de la data sesizării.

Art. 78.

(1) Cheltuielile arbitrale cad în sarcina părții care a pierdut litigiul, integral, dacă cererea de arbitrare este admisă în totalitate. Dacă cererea de arbitrare este admisă în parte, cheltuiala reprezentând taxa arbitrală va fi acordată prin raportare la pretențiile admise. Tribunalul arbitral va acorda celelalte cheltuieli în măsura în care va aprecia că sunt justificate, în funcție de împrejurările cauzei.

(2) Tribunalul arbitral poate obliga, la cerere, partea prin a cărei culpă s-au cauzat celelalte părți cheltuieli inutile, la plata acestora, cu titlu de despăgubiri.

(3) În situația în care părțile s-au înțeles altfel cu privire la plata cheltuielilor de judecată, Tribunalul arbitral va lua act de înțelegerea acestora și va dispune ca cheltuielile arbitrale să fie achitate potrivit acestei înțelegeri.

Art. 79. (1) Reclamantul este obligat să stabilească în cerere valoarea obiectului ei, chiar și în cazurile în care nu formulează pretenții bănești.

(2) Valoarea obiectului cererii se stabilește, de regulă, astfel:

a) în cererile privind pretenții bănești, la suma pretinsă ;

b) în cererile privind predarea unor bunuri, la valoarea acelor bunuri din momentul introducerii cererii;

c) în cererile privind obligația de a face sau de a nu face, la valoarea indicată de reclamant.

d) în cererile cu mai multe capete, valoarea fiecărui capăt trebuie stabilită în mod separat, iar valoarea obiectului cererii se stabilește la suma totală a capetelor de cerere.

(3) Dacă reclamantul nu a stabilit sau a stabilit inexact valoarea obiectului cererii, Tribunalului Permanent de Arbitraj Instituționalizat, din oficiu sau la cererea părâtului, va stabili această valoare pe baza datelor privitoare la obiectul cererii.

Art. 80. (1) Partea căreia i s-a admis administrarea unei probe ce necesită cheltuieli va fi obligată să depună, cu 5 zile calendaristice înainte de termenul de judecată, la secretariatul Tribunalului Permanent de Arbitraj Instituționalizat, sumele la care a fost obligată prin încheiere.

(2) În cazul în care proba a fost dispusă din oficiu, Tribunalul arbitral va stabili prin încheiere, cheltuielile de administrare a probei și partea care trebuie să plătească, putând să le pună și în sarcina ambelor părți.

(3) Nedepunerea sumei în termenul fixat atrage decăderea părții din dreptul de a administra dovezile încuviințate de Tribunalul arbitral.

(4) Depunerea sumei prevăzute la alin. (1) se va putea face și după împlinirea termenului, dacă prin aceasta nu se amână judecata.

Art. 81. (1) Taxa arbitrală poate fi majorată cu până la 100% în cazul în care litigiul este soluționat de un complet format din trei sau mai mulți arbitri.

(2) Dacă reclamantul și-a retras cererea de arbitraj mai înainte de emiterea citațiilor pentru prima zi de înfățișare, taxa arbitrală se reduce cu 50% din cuantumul ei.

(3) În cazul în care, ca urmare a împăcării părților sau a renunțării la arbitraj, litigiul încetează la prima zi de înfățișare, taxa arbitrală se reduce cu 30% din cuantumul ei.

(4) Atunci când Tribunalul arbitral pronunță o hotărâre prin care se constată necompetența acestuia, taxa arbitrală se reduce cu 25% din cuantumul ei.

(5) În cazul în care instanța judecătorească anulează hotărârea arbitrală pentru necompetență, taxa arbitrală se restituie în cuantum de 50%.

(6) Dacă reclamantul își reduce pretențiile mai înainte de primul termen, inclusiv la acest termen, pentru care părțile au fost legal citate, taxa arbitrală se calculează la valoarea obiectului cererii astfel redus.

(7) Taxele arbitrale sunt minimale. Sub valoarea minimală, taxa arbitrală nu poate fi scăzută.

Art. 82. Cererea reconvențională, cererea de chemare în garanție și cererea de intervenție se taxează întocmai ca și cererea principală de arbitrare.

Art. 83. Când prin cererea de arbitrare, se pretind dobânzi, penalități sau majorări de întârziere, suma acestora, de la data când încep să curgă și până la data introducerii cererii sau a majorării ei cu alte pretenții, se cumulează, în vederea taxării, cu valoarea celorlalte pretenții bănești (despăgubiri, restituiri, etc).

Art. 84. Arbitrajul ad-hoc asistat, indiferent de natura litigiului, se taxează cu taxa arbitrală minimală, iar cheltuielile arbitrale se stabilesc de la caz la caz, de arbitrul care a primit cererea.

Art. 85. (1) Președintele/vicepreședintele Tribunalului Permanent de Arbitraj Instituționalizat poate aproba ca taxa arbitrală, să fie plătită în două tranșe egale, prima la introducerea cererii, iar a doua cel mai târziu la primul termen de arbitrare.

(2) În situații bine justificate, președintele/vicepreședintele Tribunalului Permanent de Arbitraj Instituționalizat poate aproba ca taxa arbitrală să fie plătită în mai multe tranșe și/sau la alt termen.

Art.86. (1) Din taxele arbitrale încasate în caz de Tribunalul Permanent de Arbitraj Instituționalizat, o cota de 40% va fi direcționată pentru plata onorariilor arbitrilor.

(2) Asistența tehnică pe dosar se asigură de către un singur asistent arbitral, începând de la punerea pe rol a litigiului și până la pronunțarea hotărârii arbitrale.

(3) Plata onorariilor se va face după finalizarea judecării cauzei și comunicarea hotărârii arbitrale.

CAPITOLUL VIII

Hotărârea arbitrală. Caracterul și efectele hotărârii arbitrale

Art. 87. Procedura arbitrală se încheie prin pronunțarea unei hotărâri arbitrale.

Art. 88. (1) Tribunalul arbitral soluționează litigiul în temeiul contractului principal, al prezentelor Reguli și al normelor de drept aplicabile, ținând seama, când este cazul, și de uzanțele în domeniu.

(2) Pe baza acordului expres al părților, exprimat în scris, Tribunalul arbitral poate soluționa litigiul în echitate.

Art. 89. (1) De îndată ce Tribunalul arbitral va considera că toate împrejurările cauzei sunt suficient lămurite, închide dezbaterile trecând la deliberare și luarea hotărârii în ședință secretă, cu participarea tuturor membrilor săi.

(2) Pronunțarea hotărârii poate fi amânată cu cel mult 21 zile, sub condiția încadrării în termenul arbitrajului prevăzut de art. 40 din prezentele Reguli.

Art. 90. Când Tribunalul arbitral este compus din mai mulți arbitri, hotărârea se ia, dacă nu se întrunește unanimitatea, cu majoritate de voturi. Arbitrii care au avut o altă părere își vor redacta și vor semna opinia separată, cu arătarea considerentelor pe care aceasta se sprijină.

Art. 91. Dacă în cadrul deliberării și mai înainte de pronunțarea hotărârii, Tribunalul arbitral consideră că sunt necesare noi lămuriri, litigiul poate fi repus pe rol în vederea unor dezbateri suplimentare, stabilindu-se un nou termen de arbitrare, cu citarea părților.

Art. 92. (1) Hotărârea arbitrală se redactează în scris și trebuie să cuprindă:

- a) componența nominală a Tribunalul arbitral, numele asistentului arbitral, locul și data pronunțării hotărârii;
- b) numele părților, domiciliul sau reședința ori, după caz, denumirea și sediul, precum și numele reprezentanților părților și ale celorlalte persoane care au participat la dezbaterile litigiului;
- c) menționarea convenției arbitrale în temeiul căreia s-a procedat la arbitraj;
- d) obiectul litigiului și susținerile pe scurt ale părților;
- e) motivele de fapt și de drept ale hotărârii, iar în cazul arbitrajului în echitate, motivele care sub acest aspect întemeiază soluția;
- f) dispozitivul;
- g) semnăturile tuturor arbitrilor, sub rezerva art. 90, precum și semnătura asistentului arbitral.

(2) Arbitrul care a avut o altă părere va redacta și va semna opinia separată cu arătarea considerentelor pe care aceasta se sprijină.

Art. 93. (1) În cazul în care litigiul este legat de transferul dreptului de proprietate și/sau de constituirea unui drept real asupra unui bun imobil, hotărârea arbitrală se va trimite, din oficiu, primăriei pe raza careia se află bunul imobil.

(2) De asemenea, hotărârea se va transmite Oficiului de Cadastru și Publicitate Imobiliară în a cărei zonă de competență se află bunul imobil, care, după achitarea de către părți a impozitului privind transferul dreptului de proprietate, va proceda la înregistrarea în Cartea funciară și va realiza transferul de proprietate și/sau constituirea altui drept real asupra imobilului în cauză.

Art. 94. Dacă unul dintre arbitri este împiedicat să semneze hotărârea, se va face mențiune despre cauza împiedicării, cu confirmarea, sub semnătură, a supraarbitrului, iar în cazul împiedicării supraarbitrului, sub semnătura președintelui Tribunalului Permanent de Arbitraj Instituționalizat.

Art. 95. (1) În cazul în care sunt necesare lămuriri cu privire la înțelesul, întinderea și aplicarea dispozitivului hotărârii arbitrale, ori aceasta cuprinde dispoziții potrivnice, oricare dintre părți poate cere Tribunalului arbitral să lămurească dispozitivul sau să înlăture dispozițiile potrivnice.

(2) Dacă prin hotărârea pronunțată Tribunalul arbitral a omis să se pronunțe asupra unui capăt de cerere, asupra unei cereri conexe sau incidentale, oricare din părți poate solicita completarea ei, în termen de 15 zile de la data comunicării hotărârii. Dispozițiile prezentului articol se aplică și în cazul în care Tribunalul arbitral a omis să se pronunțe asupra cererilor martorilor, experților, traducătorilor, interpreților sau apărătorilor, cu privire la drepturile lor.

(3) Tribunalul arbitral va rezolva cererea de urgență, prin hotărâre separată. Atunci când consideră că este cazul vor fi citate părțile.

(4) Greșelile materiale din textul hotărârii arbitrale sau alte greșeli evidente care nu schimbă fondul soluției, precum și greșelile de calcul pot fi îndreptate, prin încheiere, la cererea oricăreia dintre părți, formulată în termen de 30 zile de la data primirii hotărârii, sau din oficiu. Părțile vor fi citate dacă Tribunalul arbitral consideră că este necesar.

(5) Hotărârea de lămurire sau de completare ori de îndreptare se pronunță de îndată și face parte din hotărârea arbitrală. Aceasta se va atașa la hotărârea arbitrală existentă atât în dosarul litigiului, cât și în Mapa de Hotărâri ale Tribunalului Permanent de Arbitraj Instituționalizat.

(6) Cererile privitoare la lămurirea, îndreptarea ori completarea hotărârilor arbitrale sunt scutite de plata taxei de timbru.

Art. 96. (1) Dacă pârâtul recunoaște o parte din pretențiile reclamantului, Tribunalul arbitral, la cererea părților, va da o hotărâre, în măsura recunoașterii.

(2) Dacă recunoașterea este parțială, procedura arbitrală va continua cu privire la pretențiile rămase nerecunoscute, Tribunalul arbitral urmând a pronunța o nouă hotărâre asupra acestora.

Art. 97. (1) Dacă între părți a intervenit o înțelegere, sub forma unei tranzacții sau a unui acord de mediere, Tribunalul arbitral la primul termen de judecată va lua act de aceasta și va pronunța o hotărâre care să consfințească învoiala părților.

(2) Prezența părților la ședința de încuviințare a tranzacției sau acordului de mediere este obligatorie, cu excepția situației în care înțelegerea a fost autenticată de către notarul public sau toate părțile implicate în litigiu au fost prezente personal la depunerea acordului.

(3) În situația în care termenul de judecată este de peste 30 de zile de la data depunerii tranzacției sau acordului de mediere, la solicitarea părților se va acorda un termen mai scurt.

(4) Învoiala părților așa cum a fost ea consfințită de către Tribunalul arbitral va constitui dispozitivul hotărârii arbitrale.

Art. 98. Dacă reclamantul renunță la arbitrare sau la însuși dreptul pretins, mai înainte de constituirea Tribunalului arbitral, procedura se încheie printr-o încheiere a Președintelui Tribunalului Permanent de Arbitraj Instituționalizat.

Art.99. (1) Hotărârea arbitrală va fi redactată în două exemplare originale, dintre care un exemplar va fi păstrat în dosarul litigiului, iar cel de-al doilea în Dosarul cu Hotărâri al Tribunalului Permanent de Arbitraj Instituționalizat.

(2) La începutul fiecărui an calendaristic, la nivelul Tribunalului Permanent de Arbitraj Instituționalizat se va înființa Mapa cu Hotărâri.

Art. 100. Copia hotărârii arbitrale va fi comunicată părților în cel mult o lună de la data pronunțării ei.

(2) Copia hotărârii arbitrale comunicată părților va avea aplicată pe ultima pagină o șampilă cu următorul conținut "TRIBUNALUL PERMANENT DE ARBITRAJ INSTITUȚIONALIZAT. Prezenta hotărâre este conform cu originalul și este definitivă. Semnătura. Data."

(3) Pe fiecare pagină a hotărârii va fi aplicată șampila Tribunalului Permanent de Arbitraj Instituționalizat.

Art. 101. (1) Hotărârea arbitrală comunicată părților este definitivă și obligatorie.

(2) Hotărârea arbitrală comunicată părților beneficiază de autoritate de lucru judecat, în condițiile dispozițiilor art. 430-431 Cod procedură civilă și are forța probantă a unui înscris autentic.

Art. 102. Hotărârea arbitrală se duce la îndeplinire de bunăvoie, de îndată sau în termenul arătat în cuprinsul acesteia.

Art. 103. Hotărârea arbitrală constituie titlu executoriu și se execută silit întocmai ca o hotărâre judecătorească.

Art. 104. Dosarul litigiului va fi păstrat în arhiva Tribunalului Permanent de Arbitraj Instituționalizat.

CAPITOLUL IX

Scoaterea de pe rol a litigiului. Perimarea

Art. 105. (1) În cazul în care desfășurarea normală a litigiului este împiedicată din vina reclamantului, prin neîndeplinirea obligațiilor prevăzute de prezentele Reguli, Tribunalul arbitral va transmite o înștiințare scrisă, prin care i se aduce la cunoștință obligațiile ce îi revin, termenul pentru aducerea lor la îndeplinire, precum și consecințele neconformării.

(2) Dacă reclamantul nu răspunde sau nu se conformează obligațiilor ce îi revin în termenul stabilit, litigiul se suspendă prin încheierea Tribunalului arbitral, iar dacă acesta nu s-a constituit prin rezoluția Președintelui Tribunalului Permanent de Arbitraj Instituționalizat.

(3) Dacă în termen de șase luni nu se formulează cerere de repunere pe rol a dosarului de arbitraj, acesta se consideră perimat. Taxa arbitrală plătită pentru investirea Tribunalului arbitral nu se restituie.

Art. 106. (1) Cererea de arbitrare se perimă de drept dacă a rămas în nelucrare, din vina reclamantului, timp de șase luni.

(2) Termenul de perimare curge de la ultimul act procedural îndeplinit de părți sau de către Tribunalul arbitral.

Art. 107. (1) Perimarea se constată din oficiu sau la cererea părții interesate. În ambele cazuri, Președintele Tribunalului Permanent de Arbitraj Instituționalizat fixează termen și dispune citarea părților.

(2) Dacă procedura de citare a uneia dintre părți nu a fost îndeplinită din cauză că domiciliul sau sediul nu este cunoscut ori s-a mutat fără a se cunoaște noua adresă sau refuză primirea ori se constată lipsa persoanei de la domiciliul sau sediul indicat în actele dosarului, această parte va fi citată în procedura de perimare prin afișare la avizierul Tribunalului Permanent de Arbitraj Instituționalizat.

Art. 108. Termenul de perimare se întrerupe prin îndeplinirea unui act procedural făcut în vederea judecării procesului de către partea care justifică un interes.

CAPITOLUL X

Desființarea hotărârii arbitrale.

Art. 109. (1) Hotărârea arbitrală poate fi desființată numai prin acțiune în anulare pentru unul din următoarele motive :

a) litigiul nu era susceptibil de soluționare pe calea arbitrajului;

b) Tribunalul arbitral a soluționat litigiul fără să existe o convenție arbitrală sau în temeiul unei convenții nule sau inoperante ;

c) Tribunalul arbitral nu a fost constituit în conformitate cu convenția arbitrală;

d) partea a lipsit la termenul când au avut loc dezbaterile și procedura de citare nu a fost legal îndeplinită;

e) hotărârea a fost pronunțată după expirarea termenului arbitrajului prevăzut de art. 40 din prezentele Reguli de procedură, deși cel puțin una dintre părți a declarat că înțelege să invoce caducitatea, iar părțile nu au fost de acord cu continuarea judecării;

f) Tribunalul arbitral s-a pronunțat asupra unor lucruri care nu s-au cerut ori s-a dat mai mult decât s-a cerut;

g) hotărârea arbitrală nu cuprinde dispozitivul și motivele, nu arată data și locul pronunțării, nu este semnată de arbitri;

h) hotărârea arbitrală încalcă ordinea publică, bunele moravuri ori dispozițiile imperative ale legii.

i) dacă, după pronunțarea hotărârii arbitrale, Curtea Constituțională s-a pronunțat asupra excepției invocate în acea cauză, declarând neconstituțională legea, ordonanța, ori o dispoziție dintr-o lege sau dintr-o ordonanță care a făcut obiectul acelei excepții ori alte dispoziții din actul atacat, care, în mod necesar și evident, nu pot fi dissociate de prevederile menționate în sesizare.

(2) Pentru dovedirea motivelor de anulare nu pot fi aduse ca probe noi decât înscrisuri.

Art. 110. (1) Părțile nu pot renunța prin convenția arbitrală la dreptul de a introduce acțiunea în anulare împotriva hotărârii arbitrale.

(2) Renunțarea la acest drept se poate face, însă, după pronunțarea hotărârii arbitrale.

Art. 111. (1) Acțiunea în anulare poate fi introdusă la Curtea de apel pe raza căreia se află sediul tribunalului care a pronunțat-o, în termen de o lună de la data comunicării hotărârii arbitrale.

(2) Dacă acțiunea în anulare este formulată pentru motivul prevăzut de art. 109 alin. (1), lit. i), termenul este de 3 luni de la publicarea Deciziei Curții Constituționale în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Art. 112. Curtea de apel va putea suspenda executarea hotărârii arbitrale împotriva căreia a fost introdusă acțiunea în anulare.

Art. 113. Curtea de apel va judeca acțiunea în anulare potrivit art. 613 din Codul de procedură civilă.

CAPITOLUL XI

Dispoziții speciale privind arbitrajul AD HOC

Art. 114. (1) Tribunalul Permanent de Arbitraj Instituționalizat poate acorda asistență specializată în cazul unui arbitraj ad-hoc, la cererea părților implicate în litigiu sau a uneia dintre ele, urmată de acceptarea celeilalte părți.

(2) Cererea se formulează în scris, iar asistența arbitrală se acordă contra unei taxe care va fi stabilită de către președintele/vicepreședintele Tribunalului Permanent de Arbitraj Instituționalizat, în funcție de natura litigiului, valoarea și complexitatea acestuia.

Art. 115. Asistența Tribunalului Permanent de Arbitraj Instituționalizat în arbitrajul ad-hoc poate să cuprindă următoarele activități:

- a) comunicare actelor de procedură și a înscrisurilor către părți și arbitri;
- b) asigurarea/desemnarea de arbitrii din cadrul celor înscriși pe Tabloul Permanent de Arbitraj Instituționalizat;
- c) asigurarea de asistenți arbitrali și/sau personal tehnic specializat;
- d) consemnarea dezbaterilor în încheieri de ședință;
- e) asigurarea unor activități de secretariat și arhivă, precum și orice alte lucrări necesare bunei desfășurări a arbitrajului;
- f) asigurarea unui spațiu corespunzător pentru desfășurarea arbitrajului;
- g) urmărirea și facilitarea arbitrajului astfel încât acesta să se desfășoare în bune condiții și să se finalizeze în termenul stabilit;
- h) examinarea, la cererea Tribunalului arbitral și a părților, a proiectului de hotărâre arbitrală sub aspectul formei și/sau al unor probleme de drept, fără însă a afecta libertatea de decizie a arbitrilor.

CAPITOLUL XII

Dispoziții speciale privind arbitrajul internațional

Art. 116. (1) În litigiile internaționale se aplică fie procedura prevăzută în convenția arbitrală, fie prezentele Reguli.

(2) Convenția arbitrală primează față de Regulile de Procedură ale Tribunalului Permanent de Arbitraj Instituționalizat.

Art. 117. Convenția arbitrală va fi încheiată în formă scrisă, prin înscris, telegramă, telex, telecopiator, poștă electronică sau orice mijloc de comunicare permițând a-i stabili proba printr-un text.

Privitor la cerințele de fond, convenția arbitrală este valabilă dacă îndeplinește condițiile impuse de una din legile următoare:

- a) legea stabilită de părți;

- b) legea care guvernează obiectul litigiului;
- c) legea aplicabilă contractului ce conține clauza compromisorie;
- d) legea română.

Validitatea convenției arbitrale nu poate fi contestată pe motivul nevalabilității contractului principal sau pentru că ar viza un litigiu care nu există încă.

Art. 118. Locul desfășurării arbitrajului este sediul Tribunalului Permanent de Arbitraj Instituționalizat. Cu aprobarea conducerii Tribunalului Permanent de Arbitraj Instituționalizat arbitrajul poate fi organizat și în altă locație.

Art. 119. Dezbaterea litigiului se va face în limba română, cu excepția situațiilor în care în convenția arbitrală se prevede altfel.

Art. 120. În arbitrajul internațional, durata termenelor prevăzute de art. 40 alin. 1 se dublează.

Art. 121. (1) Numirea, revocarea și înlocuirea arbitrilor se realizează conform convenției arbitrale, iar în cazul în care sunt menționi cu privire la aceste aspecte vor fi aplicate regulile de procedură ale Tribunalului Permanent de Arbitraj Instituționalizat.

(2) Tribunalul arbitral va fi compus dintr-un număr impar de arbitri, fiecare dintre părți având dreptul să numească un număr egal de arbitri, cetățeni români sau străini.

Art. 122. După constituirea Tribunalului arbitral și, dacă este cazul, după completarea dosarului, supraarbitrul fixează termenul de dezbateră al litigiului, pentru când părțile vor fi citate. Acest prim termen nu poate fi mai mic de 45 de zile calendaristice de la data expedierii citației.

Art. 123. În afară de cazul în care părțile convin altfel, onorariile arbitrilor și cheltuielile de deplasare ale acestora se suportă de partea care i-a numit. În cazul arbitrului unic sau supraarbitrului cheltuielile se suportă în cote egale de părți cu excepția situațiilor în care prin convenția arbitrală s-a prevăzut altfel.

CAPITOLUL XIII

Dispoziții finale

Art. 124. Părțile pot deroga de la prezentele Reguli, stabilind în convenția arbitrală încheiată, alte norme ce vor fi aplicate cu aprobarea Tribunalului Permanent de Arbitraj Instituționalizat soluționării litigiului dintre ele.

Art. 125. (1) Arbitrajul în echitate se realizează după principiile de echitate și nu potrivit normelor de drept.

(2) Arbitrajul de echitate este de facto și se caracterizează prin următoarele particularități specifice :

- a) arbitrul nu are obligația să aplice normele legale de drept material și nici pe cele de procedură;
- b) soluția dată de arbitru are caracter definitiv, fiind inatacabilă la o altă instanță de arbitraj.

Art. 126. Prezentele Reguli se completează acolo unde nu se prevede cu dispozițiile codului de procedură civilă sau ale altor acte normative în măsura în care acestea sunt compatibile cu arbitrajul, precum și cu natura litigiilor.

Art. 127. Prezentele Reguli se aplică cu începere de la data aprobării lor de către Consilul Director al Asociației de Arbitraj Instituționalizat.

Art. 128. Prezentele Reguli vor fi completate și/sau modificate ori de câte ori situația impune, cu aprobarea Consiliului Director al Asociației de Arbitraj Instituționalizat.

Anexa nr. 1

TAXELE ARBITRALE **percepute de Tribunalul Permanent de Arbitraj Instituționalizat**

Art. 1. (1) Acțiunile și cererile introduse la Tribunalul Permanent de Arbitraj Instituționalizat sunt supuse taxelor arbitrale prevăzute în prezenta listă:

(1) Taxele arbitrale sunt datorate în condițiile prezentelor Reguli de procedură de către toate persoanele fizice sau juridice și reprezintă plata serviciilor prestate de către Tribunalul Permanent de Arbitraj Instituționalizat și arbitrii înscriși pe Tabloul Arbitrilor administrat de Tribunalul Permanent de Arbitraj Instituționalizat.

Art. 2 Taxele arbitrale se stabilesc diferențiat, după cum obiectul acestora este evaluabil sau nu în bani, precum și în funcție de complexitatea acțiunii, numărul arbitrilor care compun Tribunalul arbitral, alte elemente specifice litigiului.

Art. 3 (1) Acțiunile și cererile evaluabile în bani se taxează astfel:

- până la valoare de 500 lei - taxa arbitrală de 200 lei (taxa minimă);
- între 501 – 5 000 lei - taxa arbitrală este de 400 lei;
- între 5 001 - 25.000 lei - taxa arbitrală este de 400 + 3 % din valoarea obiectului cererii ce depășește 5 000 lei ;
- între 25 001 - 50.000 lei - taxa arbitrală este de 1 000 + 2 % din valoarea obiectului cererii ce depășește 25 000 lei ;
- între 50 001 - 250.000 lei - taxa arbitrală este de 1 500 + 1 % din valoarea obiectului cererii ce depășește 50 000 lei ;
- între 250 001 - 400 000 taxa arbitrală este de 3 500 + 0,5 % din valoarea obiectului cererii ce depășește 250 000 lei;
- peste 400 001 - taxa arbitrală este de 4 250 + 0,4 % din valoarea obiectului cererii ce depășește 400 000 lei;

(2) Se taxează potrivit alin. (1) și următoarele categorii de acțiuni:

- a) în constatarea nulității, anularea, rezoluțiunea sau rezilierea unui act juridic patrimonial;
- b) privind constatarea existenței sau inexistenței unui drept patrimonial;
- c) prin care se solicită pronunțarea unei hotărâri care să țină loc de act autentic de înstrăinare a unor bunuri imobile sau de constituire a unor drepturi reale asupra acestora.

Art. 4 (1) În cazul acțiunilor posesorii taxa arbitrală se calculează la o valoare care se stabilește la 15% din valoarea bunului a cărui posesie se solicită, dar nu mai puțin de 200 lei.

(2) Taxa arbitrală pentru acțiunile care au ca obiect un dezmembrământ al dreptului de proprietate se calculează la o valoare stabilită la 15 % din valoarea

bunului asupra căruia poartă dezmembrământul, dar nu poate fi mai mică de 200 lei. În cazul în care cererile au ca obiect servituți taxa judiciară de timbru se calculează prin raportare la 15% din valoarea imobilului asupra căruia se solicită constituirea servituții, însă nu mai puțin de 200 lei.

Art. 5 Cererile în materia partajului se taxează cu 2% din valoarea bunurilor supuse împărțelii.

Art. 6 Se taxează cu 200 lei următoarele acțiuni și cereri:

- a) cererile de valoare redusă;
- b) cererile privind ordonanța de plată;
- c) cererile de evacuarea din imobile folosite sau ocupate fără drept;
- d) cererile formulate pe calea ordonanței președințiale indiferent de valoarea cererii;
- e) cererile privind stabilirea sau acordarea de despăgubiri morale (atunci când nu se pretinde ca despăgubirea să fie făcută prin acordarea unei sume de bani);
- f) cereri privind constatarea existenței sau inexistenței unui drept nepatrimonial;
- g) cererile în anularea sau în constatarea unui act juridic nepatrimonial;
- h) cereri privind dreptul de folosință a bunului închiriat sau arendat, dacă acesta nu privește și plata anumitor sume de bani;
- i) acțiunile în grănițuire; în situația în care se revendică și o suprafață de teren, la taxa de timbru de 200 lei se adaugă și taxa corespunzătoare valorii suprafeței revendicate;
- j) cererea de repunerea părților în situația anterioară, când nu este accesorie acțiunii în constatarea nulității, anularea, rezoluțiunea sau rezilierea unui act juridic patrimonial;
- k) cererile privitoare la încuviințarea acordurilor de mediere (cu excepția situațiilor în care acestea se referă la transferul dreptului de proprietate asupra bunurilor imobile sau constituirea unor drepturi reale sau a dezmembrămintelor acestora).

Art. 7. Se taxează cu 200 lei următoarele tipuri de cereri:

- a) cererile de recuzare a arbitrilor;
- b) cererile de repunere în termen;
- c) cererile de perimare;
- d) cererile de reexaminare împotriva încheierii de anulare a cererii arbitrale;

Art. 8 Cererile de repunere pe rol, când suspendarea se datorează părților se taxează cu 50% din taxa arbitrală stabilită pentru cererea sau acțiunea a cărei judecare a fost suspendată.

Art. 9 Cererile pentru legalizarea de copii de pe înscrisurile aflate la dosar, pentru fiecare exemplar de copie este de 5 lei/pagină.

Art. 10 Cererile pentru eliberarea oricăror certificate prin care se atestă fapte sau situații rezultate din evidențele Tribunalului de Arbitraj Instituționalizat Dâmbovița se taxează cu 10 lei/pagină.

Art. 11 Cererile pentru eliberarea de copii de pe hotărârile arbitrale cu mențiunea “definitiv” se taxează cu 10 lei pentru fiecare exemplar .

Art. 12 Acțiunile formulate în domeniul dreptului de proprietate intelectuală se taxează cu 400 lei.

Art. 13 Cererile privitoare la stabilirea locuinței minorului, exercitarea autorității părintești, stabilirea contribuției părinților la cheltuielile de creștere și educare ale minorului, dreptul părintelui sau al altor persoane de a avea legături personale cu minorul se taxează cu 200 lei.

Art. 14 Cererile privitoare la atribuirea contractului de închiriere se taxează cu 300 lei.

Art. 15 Taxă arbitrală percepută de Tribunalul de Arbitraj Instituționalizat Dâmbovița, cu excepția cazurilor prevăzute de art.6 alin. 1, lit. a), art. 7 - 11 și art. 13-14 din prezenta anexă nu poate fi mai mică de 400 lei.

Art. 16 (1) Determinarea cuantumului taxelor arbitrale pentru acțiunile și cererile introduse la Tribunalul Permanent de Arbitraj Instituționalizat se face de către Tribunalul arbitral.

(2) Valoarea bunurilor imobile ce fac obiectul procedurii arbitrale se calculează la valoarea declarată. În cazul în care valoarea declarată de părți este mai mică decât valoarea de expertiză, se va lua în calcul valoarea impozabilă sau cea stabilită în Expertiza Orientativă a Valorilor de Circulație a Imobilelor întocmită la nivelul Camerei Notarilor Publici.

(3) Când prin cerere se solicită acordarea unor prestații succesive, dacă durata existenței dreptului este nedeterminată, taxa de timbru se calculează la valoare corespunzător prestației anuale.

Art. 17 (1) Când o acțiune are mai multe capete de cerere, taxa arbitrală se plătește pentru fiecare capăt de cerere în parte.

(2) Dacă în momentul înregistrării cererii au fost timbrate doar o parte din capetele de cerere, acțiunea va fi anulată în parte, numai pentru capetele de cerere pentru care nu a fost achitată taxa judiciară de timbru.

(3) Cererile reconvenționale, cererile de intervenție principală și cererile de chemare în garanție se taxează după regulile aplicabile obiectului cererii, dacă aceasta ar fi fost exercitată pe cale principală.

Art. 18 Dacă cererile sau acțiunile au fost introduse în comun de mai multe persoane, dacă obiectul procesului este un drept sau o obligație comună sau dacă drepturile sau obligațiile lor au aceeași cauză sau dacă există o strânsă legătură, taxa judiciară de timbru se datorează în solidar.

Art. 19 În afară de taxa arbitrală, pentru toate acțiunile, indiferent de natura sau complexitatea acestora, odată cu depunerea cererii arbitrale se achită de către reclamant o taxă de înregistrare dosar în valoare de 150 lei.